

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-2-78-67>

УДК 657

Гладюк М.П.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ІНФОРМАЦІЇ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ

Анотація. Проаналізовано тенденції розвитку діяльності корпорацій в Україні. Здійснено аналіз статистичної інформації щодо кількості корпорацій в Україні. Розглянуто концепцію консолідації господарської одиниці відповідно до міжнародних стандартів. Наведено основні завдання, які допомагає вирішити аналіз консолідованої фінансової звітності. Розглянуто відмінності між аналізом індивідуальної фінансової звітності компанії та аналізом консолідованої фінансової звітності корпорацій. Визначено методи аналізу консолідованої фінансової звітності та класифікація стійкості підприємства в залежності від отриманих даних аналізу. На прикладі даних фінансової звітності проаналізовано діяльність трьох дочірніх компаній ПАТ «Укрзалізниця» в порівнянні із діяльністю групи в цілому, за допомогою вертикального аналізу фінансової звітності та аналізу окремих економічних показників.

Ключові слова: консолідована фінансова звітність, аналіз консолідованої фінансової звітності, рейтинг підприємств групи, гудвіл.

Gladyyuk Mariana

Taras Shevchenko National University of Kyiv

FEATURES OF ECONOMIC ANALYSIS OF INFORMATION OF CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS OF CORPORATIONS

Summary. In article is analyzed the trends in the development of business activities of corporations in Ukraine; statistical information on the number of corporations in Ukraine. The concept of consolidation of a business unit in accordance with international standards is considered. Identified when companies should prepare consolidated financial statements: the parent company is able to influence the income of the subsidiary by means of vested powers; is entitled to receive such income; carries the risks associated with variable income. The main tasks that help to resolve the analysis of the consolidated financial statements are presented: analyze the financial condition of the corporation; to investigate the effectiveness of the investments made; determine the amount of possible dividends; calculate the budgets of the corporation; monitor the implementation of the corporation's financial plans. The differences between the analysis of the individual financial statements of the company and the analysis of the consolidated financial statements of corporations are considered. The necessity to apply comparative analysis of the consolidated financial statements and individual financial statements of group companies. The methods of analysis of the consolidated financial statements and the classification of the stability of the enterprise depending on the obtained analysis data are determined. On the example of the financial statements, the activities of three subsidiaries of private joint stock company "Ukrzaliznytsia" were analyzed in comparison with the activity of the group as a whole, by means of vertical analysis of the financial statements and analysis of individual economic indicators. To effectively utilize the resources within the corporation, it is necessary to analyze the consolidated financial statements and the individual for each enterprise group. This helps to identify the existing potential and inefficient corporate structures that need particular attention. We propose, in addition to the analysis within the corporation, to analyze the consolidated financial statements of corporations from the same market segment.

Keywords: consolidated financial statements, analysis of consolidated financial statements, enterprise ratings within a corporate group, goodwill.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання корпорацій істотно підвищилися показники ризикованості діяльності та, як наслідок, стандарти відповідальності за результати роботи, які багато в чому залежать від об'єктивності, своєчасності та всебічності оцінювання існуючого й очікуваного їх фінансового стану. У зв'язку з цим зростає роль і значення економічного аналізу інформації консолідованої фінансової звітності корпорації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням аналізу фінансової звітності присвячені дослідження багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених. Серед них слід відмітити Д. Фостера, Д. Холмса та А. Сьюдена, Б. Ріса, Д. Самюельса, Д. Александера, Л.А. Бернстай-

на, Е. Холфорта, Б.А. Засадний, Т.Г. Мельник, І.С. Крилов, О.О. Олійник, Н.Н. Ілишева та ін.

Мета статті полягає у визначенні особливостей економічного аналізу інформації консолідованої фінансової звітності корпорацій для прийняття управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу. Згідно рейтингу ТОП-200 найбільших компаній в Україні за версією «Бізнес Цензор», українська економіка має сировинний характер. В рейтингу – галузь енергетики, гірничо-металургійний та агро-промисловий комплекси. Вони в 2018 році згенерували 74% усього сукупного доходу 200 найбільших компаній. Тобто, більше двох третин економіки України це: видобуток та імпорт вуглеводнів, виробництво залізної руди і виплавка сталі, ви-

рошування зернових та олійних і експорт цих продуктів в треті країни. Водночас, компанії з галузей з доданого вартістю – транспорт, хімпром, ІТ, машинобудування та промисловість – займають лише 8% в рейтингу [9].

Серед найбільших агропромислових корпорацій можна назвати: «HarvEast Holding», створений на базі сільськогосподарських активів ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча», агрохолдинг ДП «Нафком-Агро», «Миронівський хлібопродукт», «Мрія Агрохолдинг», «Астарта-Київ», «Агротон», «Сварог Вест Груп», «Укрлендфармінг. Крім того, створені агрохолдинги з іноземним капіталом: «Укрзернопром» 100 % акцій належить компанії «MCD Agricole Holding AG» (Австрія), «Українські аграрні інвестиції» належить російському інвестбанку «Ренесанс Капітал». Є великі компанії, які перекинули кошти з нафтобізнесу («Авіас-2000», «Чиста криниця», «Олімпекс-агро») та банківської діяльності («Приват-АгроХолдинг») [7, с. 64].

На рис. 1 зображено динаміку кількості корпорацій в Україні протягом 2013-2019 рр., яка засвідчує різке скорочення корпорацій із 839 до 561 у 2013-2015 рр. та відсутність різких коливань їх кількості, починаючи з 2016 р.

Корпорації, група підприємств, до складу якої входять материнська компанія і дочірні підприємства, відповідно до статей 12 і 12-а Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», крім індивідуальних фінансових звітів зобов'язані складати та подавати консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами [2]. Формувати консолідовану фінансову звітність необхідно, якщо виконуються наступні умови: материнська компанія має можливість впливати на дохід дочірньої за допомогою наділених повноважень; має право на отримання такого доходу; несе ризики, пов'язані із перемінним доходом [4].

Одночасно з питаннями методики складання консолідованих фінансових звітів, особливого

значення набувають дослідження, пов'язані з їх аналізом. За допомогою економічного аналізу консолідованого фінансового звіту можна:

– проаналізувати фінансовий стан корпорації як єдиної економічної одиниці; вплив результатів діяльності кожного підприємства на загальний результат корпорації. У підсумку визначити рейтингову оцінку суб'єктів групи;

– дослідити ефективність здійснених інвестицій та доцільність проведення нових. Оцінити проведення поглинання чи злиття, шляхом аналізу консолідованої фінансової звітності до поглинання чи злиття та наступний період, який включає нового суб'єкта групи;

– визначити величину можливих дивідендів. Консолідована фінансова звітність показує розмір чистого та нерозподіленого прибутку материнського підприємства, також резервний капітал враховуючи дочірні підприємства;

– розрахувати бюджети корпорації;

– здійснювати контроль виконання фінансових планів корпорації, які виникають після розрахунку бюджетів.

Консолідовані форми Звіту про фінансовий стан (Баланс) і Звіт про прибутки і збитки за своєю структурою майже не відрізняються від індивідуальних форм фінансової звітності материнського і дочірніх підприємств. Здійснювати економічний аналіз можна на основі показників, які використовують при аналізі індивідуальної звітності компаній. Проте необхідно врахувати, що деякі показники та статті балансу консолідованої фінансової звітності розраховуються за іншою концепцією.

Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку обрала концепцію консолідації господарської одиниці, яку можна звести до наступного:

– коли мають місце операції між членами групи, вплив цих операцій коригується повністю. Ці записи здійснюються з позиції, що консолідовані фінансові звіти показуватимуть результати операцій між групою і сторонами, зовнішніми відносно групи;

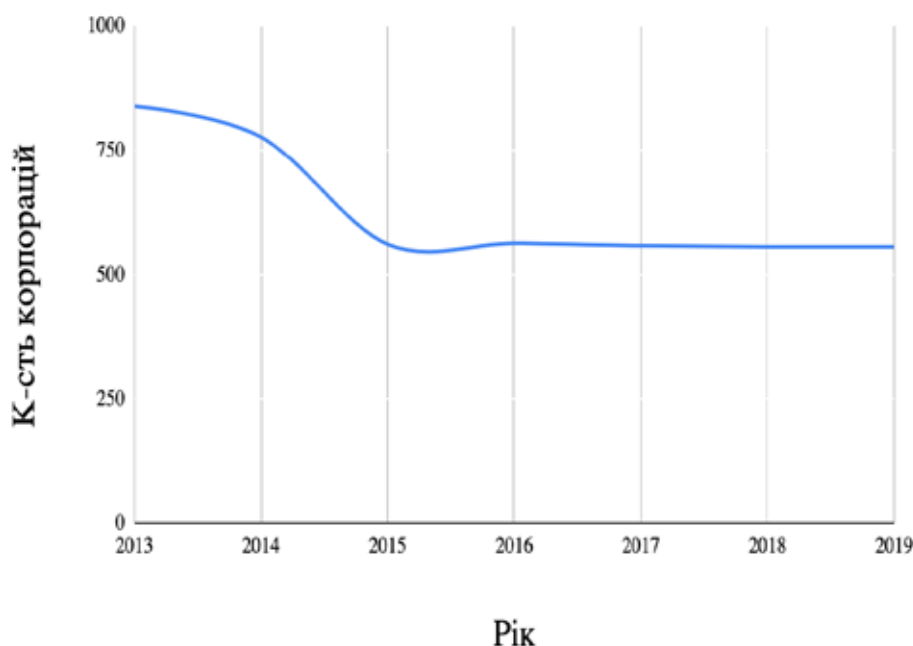

Рис. 1. Динаміка кількості корпорацій в Україні 2013-2019 рр.

Джерело: складено автором на основі [3]

– оскільки неконтрольована частка класифікується як капітал, її вимірювання ґрунтується на частині консолідованого капіталу, а не є частиною записаного капіталу дочірнього підприємства, в якому відсоток власності належить неконтрольованій частці [4].

Відмінності аналізу індивідуальної фінансової звітності компанії та консолідованої фінансової звітності корпорацій наведено у таблиці 1.

Аналіз фінансової звітності підприємств, що становлять консолідовану групу, спрямований як на вивчення фінансового стану власне консолідованої групи в цілому за даними консолідованої звітності, так і на вивчення фінансового стану окремих підприємств групи за даними індивідуальної фінансової звітності кожного з них.

Доцільно застосовувати порівняльний аналіз консолідованої форми фінансової звітності та індивідуальні фінансові звіти компаній групи. У таблиці 2 подано приклад такого аналізу, для заповнення якої використовувались дані фінансової звітності АТ «Українська залізниця» – материнська компанія групи; ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод» – дочірня компанія № 1; ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал» – дочірня компанія № 2; ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод» – дочірня компанія № 3. АТ «Українська залізниця» включає до консолідованої звітності, звітність 10 дочірніх компаній. В аналізі було розглянуто 3 компанії.

Порівняльний аналіз активів та пасивів групи і материнської компанії АТ «Українська залізниця» за 2018 рік показав, що аналізовані дочірні компанії не мають істотного впливу на материнську компанію, їхня частка у консолідованому балансі групи від 0,01-0,15%. Дані підприємства у 2018 році були збитковими, крім ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал», проте їхній прибуток склав менше 1% від групи. Консолідований звіт по групі АТ «Українська залізниця» станом на 2018 рік, показує збитковість групи та нестійкий фінансовий стан.

Хоча розглянуті дочірні компанії не мають суттєвого впливу на діяльність корпорації, слід проаналізувати детальніше їхній фінансовий стан, щоб визначити чи доцільно продовжувати їхню діяльність. Приклад аналізу дочірніх компаній АТ «Українська залізниця» наведено у таблиці 3.

Коефіцієнт загальної ліквідності дає найбільш загальну оцінку ліквідності активів. Оскільки поточні зобов'язання підприємства погашаються в основному за рахунок поточних активів, для забезпечення нормального рівня ліквідності необхідно, щоб вартість поточних активів перевищувала суму поточних зобов'язань. Нормальним значенням даного коефіцієнта вважається 1,5-2,5, але не менше 1. Отже, можна дійти висновку, що проаналізовані дочірні компанії АТ «Українська залізниця» мають труднощі із ліквідністю активів. Найнижчий показник (нижче 1) в ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод».

У трьох проаналізованих дочірніх компаній показник поточної ліквідності нижче 0,6, що свідчить про низьку платіжну спроможність підприємств щодо погашення поточних зобов'язань. Теоретично значення коефіцієнта абсолютної ліквідності вважається достатнім, якщо воно перевищує 0,2-0,3. У проаналізованих дочірніх компаніях показник нижче 0,2, проте за цим показником не можна відразу робити негативні висновки про можливість підприємства негайно погасити свої борги, тому що мало ймовірно, щоб всі кредитори підприємства одностайно пред'явили б йому свої вимоги.

Найбільший рівень оборотності оборотних активів в 2018 році серед аналізованих підприємств у ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод». У 2017 році ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод», ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал», та ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод» показали збиток на 1 грн. проданої продукції. У 2018 році ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод» – 7 коп. прибутку на 1 грн. продажів; ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал» -2 коп. прибутку на 1 грн. продажів.

Прибуток, що створюється всіма активами підприємства у 2018 році становив: ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод» – 11 коп. на 1 грн. активів; ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал» – 4 коп. на 1 грн. активів. Збиток у ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод» – 16, 47 грн. на 1 грн. активу.

Прибуток, що згенеровано на кожну гривню залучених власних коштів підприємства у 2018 році становив: ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод» – 34 коп. на 1 грн. активів; ПрАТ «Київський електротехнічний завод

Таблиця 1

Особливості аналізу індивідуальної фінансової звітності компанії та консолідованої фінансової звітності корпорацій

№	Аналіз індивідуальної фінансової звітності підприємства	Аналіз консолідованої фінансової звітності корпорацій
1	Передбачає аналіз господарської діяльності однієї юридичної особи	Передбачає аналіз господарської діяльності декількох юридичних осіб, які діють як єдина економічна одиниця
2	У процесі аналізу враховуються всі операції з іншими юридичними особами	У процесі аналізу не враховуються всі операції з іншими юридичними особами; внутрішньогрупові операції, що є операціями між юридичними особами в середині групи – виключаються
3	Існування відповідності реальних показників діяльності підприємства та тлумачення показників, зазначених у звітності	Відсутність відповідності реальних показників діяльності об'єктів консолідованої звітності та тлумачення показників, зазначених у звітності. Наприклад, прибуток одного об'єкта консолідації може перевищити збиток іншого об'єкта консолідації і, в результаті, група підприємств відобразить у звітності прибуток
4	Здійснення аналізу одного виду діяльності	Здійснення аналізу різних видів господарської діяльності

Джерело: складено автором

Таблиця 2

**Порівняльний аналіз активів та пасивів групи і материнської компанії
АТ «Українська залізниця» за 2018 рік**

Показник	Консолідований баланс	Баланс компаній			Частки компаній у консолідованому балансі, %		
		Дочірньої № 1	Дочірньої № 2	Дочірньої № 3	Дочірньої № 1	Дочірньої № 2	Дочірньої № 3
Активи							
I. Необоротні активи	25390466	128258	4689	118218	0,51	0,02	0,47
II. Оборотні активи	12018001	271788	22208	115029	2,26	0,18	0,96
- Запаси	8881521	179417	20027	59844	2,02	0,23	0,67
- Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	527476	60608	1205	24979	11,49	0,23	4,74
- Гроші та їх еквіваленти	1251826	1688	88	108	0,13	0,01	0,01
Пасиви							
I. Власний капітал	210117926	133884	6082	1826	0,06	0,00	0,00
- Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-38660688	-22795	21895	-139176	0,06	0,06	0,36
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення	23989561	2957	0	9747	0,01	0,00	0,04
III. Поточні зобов'язання та забезпечення	31400980	263205	20815	221674	0,84	0,07	0,71
Баланс	265508467	400046	26897	233247	0,15	0,01	0,09

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності АТ «Українська залізниця» і дочірніх товариств

Таблиця 3

**Аналіз фінансового стану підприємств консолідованої групи
АТ «Українська залізниця» 2017-2018 рр.**

Показник	По звітності підприємств, що складають консолідовану групу АТ «Українська залізниця»					
	ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод»		ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал»		ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод»	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
1. Показники оцінки ліквідності						
1.1 Коефіцієнт загальної ліквідності	1,025	1,033	1,356	1,067	0,893	0,519
1.2 Коефіцієнт поточної ліквідності	0,331	0,351	0,532	0,105	0,278	0,249
1.3 Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,066	0,006	0,007	0,004	0,014	0,000
2. Показники оцінки ділової активності						
2.1 Коефіцієнт оборотності оборотних активів		2,373		1,865		2,092
2.2 Рентабельність продажів, %	-7,062	0,075	-2,891	0,027	-23,683	-12,572
2.3 Норма прибутку, %	-8,071	0,075	-2,891	0,027	-23,683	-12,572
2.4 Рентабельність активів, %		0,119		0,040		-16,476
2.5 Рентабельність власного капіталу, %		0,347		0,127		-167,680

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності дочірніх товариств АТ «Українська залізниця»

«Трансигнал» – 12 коп. на 1 грн. активів. Збиток у ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод» – 167,68 грн. на 1 грн. активу.

Нормативні значення по кожному з відібраних для аналізу фінансових коефіцієнтів повинна враховувати галузеві особливості підприємств консолідованої групи. Якщо в консолідовану групу входять підприємства, що належать до різних галузей економіки, то розробляється кілька нор-

мативних значень. При розробці нормативних значень для аналізу фінансового стану консолідованої групи в цілому необхідно оцінити внесок кожної з галузевих складових в її формування [5].

На основі результатів визначення рейтингового числа виявляється ступінь стійкості фінансового стану консолідованої групи в цілому і кожного з складових її підприємств:

– абсолютно стійкий (відмінний);

- відносно стійкий (гарний);
- відносно нестійкий (задовільний);
- абсолютно нестійкий (незадовільний).

За підсумками аналізу робляться висновки про ступінь впливу (вирішальне, значне, незначне, повна відсутність) змін як фінансового стану в цілому, так і окремих його характеристик кожного з підприємств, що входять в консолідовану групу [5].

Водночас важливим способом визначення поточного стану ефективності діяльності компанії є аналіз відхилення розрахованої величини гудвілу від вартості в балансі, вказаної у складі необоротних активів шляхом використання економіко-математичного моделювання. Виявлення основних монетарних та немонетарних абсолютних і відносних показників, що мають суттєвий вплив на зазначену різницю, надає змогу управлінському персоналу зосередити увагу на ключових проблемних зонах діяльності з метою

їх врегулювання для досягнення максимально ефективних результатів.

Висновки і пропозиції. З метою ефективного використання ресурсів всередині корпорації необхідно проводити аналіз консолідованої фінансової звітності та індивідуальної фінансової звітності по кожному підприємству групи. Це сприятиме визначенню наявного потенціалу та резервів для підвищення ефективності результатів діяльності корпорацій. Відмінність між аналізом індивідуальної та консолідованої звітності полягає: у кількості об'єктів, які аналізуються; операції (при консолідації виключаються внутрішньогрупові операції); відповідності реальних показників діяльності. Також результати аналізу консолідованої фінансової звітності корпорацій із однакового сегменту ринку дозволяють отримати інформацію про те, яке місце і роль займає корпорація серед конкурентів та які потенційні можливості для неї існують.

Список літератури:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 12.02.2020).
2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73, із змінами та доповненнями.
3. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.02.2020).
4. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність». URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_065 (дата звернення: 12.02.2020).
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу». URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_065
6. Малишева Н.Н., Крилов С.І. Аналіз фінансової звітності : Посіб.: Фінанси і статистика. Москва : ИНФРА-М, 2011. 480 с.
7. Олійник О.О. Агрохолдинг: облікова політика, консолідована фінансова звітність. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2011. № 2(14). С. 159–163.
8. Семчук І.В. Організаційні засади складання консолідованої фінансової звітності. *Вісник ЖДТУ*. 2013. № 4(46). С. 139–144.
9. «Бізнес Цензор». URL: https://biz.censor.net.ua/resonance/3147570/200_nayiblishih_kompaniy_ukrani_2018_roku (дата звернення: 12.02.2020).
10. Androsova, T.V., Kruglova, Ye.A., Kozub, V.A. International and Domestic Experience of Defining a Financial Result as an Object of Monitoring in a Trade Enterprise. *Problems of Economy*. 2014, Issue 3, p. 194–201.
11. Zasadnyi B. The Adaptation of Ukrainian Accounting and Reporting System to IFRS. *Професійний науково-практичний журнал «Причерноморські економічні студії»*. 2016. № 3. С. 30–36.

References:

1. Zakon Ukrainy «Pro bukhgalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» vid № 996-XIV Verkhovna Rada Ukrainy (1999, July 16). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed 12 February 2020).
2. Natsionalne Polozhennia (Standart) bukhgalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» zatverdzhene nakazom Ministerstva Finansiv Ukrainy № 73. (2013, February 7). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed 12 February 2020).
3. Derzhavna Sluzhba Statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]: website. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 12 February 2020).
4. Mizhnarodnyi Standart Finansovoi Zvitnosti 10 «Konsolidovana finansova zvitnist» (2011, May 12). Available at: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_065 (accessed 13 February 2020).
5. Mizhnarodnyi Standart Finansovoi Zvitnosti 3 «Obiednannia biznesu» (2008, January 10). Available at: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_065 (accessed 12 February 2020).
6. Malysheva, N.N., & Krylov, S.I. (2011). Analiz finansovoi zvitnosti [Financial Statement Analysis]. Moscow: INFRA-M. (in Russian)
7. Oliinyk, O.O. (2011). Ahrokhodyn oblikova polityka konsolidovana finansova zvitnist [Agroholding: accounting policy, consolidated financial statements]. *Berdyansk University of Management and Business Journal*, vol. 2, no 14, pp. 159–163.
8. Semchuk, I.V. (2013). Orhanizatsiini zasady skladannia konsolidovanoi finansovoi zvitnosti [Organizational principles of preparation of consolidated financial statements]. *Zhytomyr Polytechnic Journal*, vol. 4, no 46, pp. 139–144.
9. Business Censor: Website. Available at: https://biz.censor.net.ua/resonance/3147570/200_nayiblishih_kompaniy_ukrani_2018_roku (accessed 13 February 2020).
10. Androsova, T., Kruglova, Ye., & Kozub, V. (2014). Mizhnarodnyi ta Vitcheznianyi dosvid vyznachennia finansovoho rezultatu yak obiekta monitorynhu v torhovelnomu pidpriemstvi [International and Domestic Experience of Defining a Financial Result as an Object of Monitoring in a Trade Enterprise]. *Problems of Economy Journal*, vol. 3, pp. 194–201.
11. Zasadnyi, B.A. (2016). Adaptatsiia ukrainskoi systemy obliku ta zvitnosti do MSFZ [The Adaptation of Ukrainian Accounting and Reporting System to IFRS]. *Professional scientific and practical magazine "Black Sea Economic Studies"*, vol. 3, pp. 30–36.